

---

# Příručka pro obyvatele města Štramberk jak se chovat při mimořádných událostech

Jednotlivé kapitoly jsou rozděleny dle možností vzniku mimořádné události (dále jen MÚ).

---

## Důležité telefonní čísla pro případ MÚ:

Zjistíte-li MÚ **požár, havárii chemickou, průmyslovou** nebo jinou MÚ (ohrožující zdraví a životy osob, majetek nebo jiné ohrožení) okamžitě volejte:

**tel. 150 - HASIČI**

Při předávání zprávy zachovejte klid, rozvahu a uveďte:

- kde hoří, co se stalo, popište situaci
- své jméno, čís. tel. odkud voláte, Vaše stanoviště
- udejte co nejvíce informací, které jsou Vám známy
- po skončení hovoru zavěste a čekejte na zpětný dotaz.

Pomoc zdravotnické záchranné služby se vyžaduje při všech **stavech ohrožujících život a zdraví**.

Přivolává se na:

**tel. 155 - ZÁCHRANKA**

Pokud jste **svědky, účastníky dopravní nehody nebo jiného násilného činu** volejte:

**tel. 158 - Policie ČR**

**tel. 156 - Městská policie**

Uvedená čísla jsou **bezplatná**. Voláte-li z mobilního tel. udejte odkud voláte, místo kde se nacházíte, z důvodu určení zásahu. **Zneužití tísňového volání** je posuzováno jako šíření poplašné zprávy a je **trestné**.

---

## Obecné zásady při MÚ

### Jak zjistíme, že došlo k závažné mimořádné události?

O vzniku mimořádné události - povodni, havárii, úniku nebezpečných látek, které mohou ohrozit zdraví a životy obyvatel, jsou lidé vyrozuměni prostřednictvím sirén a následně tísňovými informacemi v rozhlasu, televizi, místním rozhlasem, pojízdným vozem s megafonem apod. Zvuk sirény znamená vždy nějaké nebezpečí. Siréna varuje, že došlo k nějaké neočekávané události.

### Co musíme udělat, když uslyšíme zvuk sirény?

Pokud se nejedná o povodňové ohrožení, pak bychom po zaznění sirény měli okamžitě vyhledat úkryt v nejbližší budově. Děti by neměly opouštět školy, ani rodiče by je neměli narychlo odvádět domů. Učitelé se o ně postarají. V budově, kde se ukryjeme, se snažíme co nejlépe utěsnit okna a dveře, abychom zamezili zamoření prostoru. Dále je nutno vypnout ventilaci, uzavřít přívody plynu.

### Jak získáme další informace?

Další informace o průběhu mimořádné události a pokyny k dalšímu chování obyvatelstva přinášejí rozhlasové a televizní stanice, místní rozhlas, elektronické sirény. V případě přerušení el. energie naladte přijímače bateriové na pásmo VKV(FM), na kterém se tísňové informace vysílají.

- Nepodceňujte vzniklou situaci, nerozšiřujte poplašné neověřené zprávy.
- Pomáhejte sousedům, starým, nemocným a nemohoucím lidem, dětem.
- Uposlechněte pokynů záchranných složek, pracovníků státní správy a samosprávy.
- Zbytečně nevolejte na tel.sít', je v mimořádných situacích přetížena.

## **Varování**

Od 1. 11. 2001 se zavádí na území České republiky jeden varovný signál.

---

## **Všeobecná výstraha**

pro varování obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku MÚ. Signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin. Může být vyhlášen třikrát za sebou v tříminutových intervalech. Po akustickém tónu sirény, bude následovat tísňová informace z hromadných sdělovacích prostředků (republiková, regionální a místní působnost).

---

## **Požární poplach**

signál je vyhlášen přerušovaným tónem po dobu jedné minuty (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón) a slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Napodobuje hlas trubky, signál HOŘÍ. Tento není varovným signálem.

Zvuk sirény znamená vždy nějaké nebezpečí. Siréna varuje, že došlo k nějaké MÚ, která ohrožuje životy a zdraví občanů. Bude nutno se ukryt, opustit ohrožený prostor, zahájit záchranné práce nebo splnit jiná nařízení, která jsou vyhlášena. Varovný signál je nutno rozlišit od signálu, kterým se provádí pravidelné zkoušky sirén, a které jsou oznamovány předem.

---

## **Ukrytí a evakuace obyvatel**

V případech, kdy je nutno provést ukrytí obyvatelstva před hrozícím nebezpečím, a to buď v případech ohrožení státu (válečný stav), nebo doba míru (mimořádná událost). Město Nový Jičín má k dispozici vybudované stálé úkryty, které však kapacitně nepokryjí potřeby obyvatelstva, jsou určeny převážně vybraným skupinám obyvatel (školy, nemocnice apod.). Ostatní obyvatelé si budují improvizované kryty převážně svépomocí, úpravou prostorů ve vhodných částech bytů, sklepů z dostupných prostředků. Bude-li potřeba provést evakuaci osob z ohrožených prostorů, bude obyvatelům oznámeno kam a jakým způsobem bude evakuace probíhat. Před odchodem si vezměte evakuační zavazadlo a dodržte zásady pro opuštění bytu. Proto je důležité sledovat informace vydávané místními orgány (krizové orgány).

---

## **Evakuační zavazadlo**

Jako evakuační zavazadlo poslouží batoh, cestovní taška, kufr. Označte jménem, adresou.

Obsah:

- základní potraviny, nejlépe konzervy, dobře zabalený chléb, pitnou vodu
- Jídelní misku, příbor
- osobní doklady
- přenosné rádio, baterie
- toaletní a hygienické potřeby
- léky, svítilnu

- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel, přikrývku
  - kapesní nůž, zápalky, šití
- 

## Ukrytí

V krytech se chovat ukázněně, řídit se pokyny služby, udržovat pořádek a čistotu, zdržovat se v určeném prostoru, nehlučet. Za všech okolností se chovat klidně, vzájemně si pomáhat, zejména starším, nemocným, dětem. Šetřit vodou, jídlem a pitím. Nekouřit, nezapalovat svíčky, lampy, zapalovače, vařiče a jiné zdroje tepla, světla s otevřeným ohněm.

### Zodolnění improvizovaného krytu:

- Uzavřete okenní a dveřní otvory a oblepte veškeré spáry lepící páskou.
- Otvory je možno zpevnit zazděním cihlami nebo pytli s pískem, hlínou.
- Vchodové dveře zpevněte prkny a vzpěrami.
- Stropy podepřete trámky nebo sloupy, klenuté nepodpírejte.

Při dokonalém utěsnění prostoru ve kterém není filtroventilační zařízení je možno setrvat podle objemu vzduchu (dva kubické metry na osobu) po dobu max. 2-3 hodiny.

Hlavní činnosti obyvatelstva v případech ohrožení je **ochrana před účinky chemických, radioaktivních látek** vhodnými předem připravenými či improvizovanými ochrannými prostředky.

Nezbytná doporučení:

- Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti
- Uzavřete a utěsněte okna, dveře a další otvory
- Vypněte ventilaci
- Sledujte zprávy v rozhlase, televizi, místní hlášení
- Připravte si prostředky improvizované ochrany
- Připravte si evakuační zavazadlo
- Dům opusťte jen na pokyn

Pokud nemáme prostředky individuální ochrany a musíme si chránit dýchací orgány a povrch těla, použijeme **improvizované prostředky ochrany**. K ochraně dýchacích orgánů použijeme vodou navlhčené roušky zhotovené z kapesníku, ručníku, utěrek apod. Hlavu chraňte čepicí, kloboukem, šálou, kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a pokrývka chránila čelo, uši, krk. Oči chraňte brýlemi, ruce rukavicemi. K improvizované ochraně těla poslouží oblek, kombinéza, pláštěnka, nohy chraňte holínkami. Po návratu ze zamořeného prostoru svrchní oděv vysvlečte, odložte do igelitového pytle a zavažte jej. Pokud je to možné pečlivě se osprchujte a oblečte se do čistého oděvu.

### Zásady pro opuštění bytu, v případě evakuace

- Uhaste oheň v topidlech
  - Vypněte el. spotřebiče (mimo ledniček)
  - Uzavřete přívod plynu, vody
  - Vezměte evakuační zavazadlo, zamkněte byt, na dveře dejte oznámení, že jste byt opustili a dostavte se na místo určené k evakuaci
  - Ověřte, zda i sousedé vědí, že mají opustit byt
  - Dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou
  - Kočky a psy si vezměte sebou
  - Ostatní zvířata nechejte doma, zásobte je potravou
-

---

## Varianty možného ohrožení v době míru:

1. Požár
2. Vichřice, silné poryvy větru
3. Zápavy a povodně
4. Biologické nákazy
5. Námrazy, náledí, dlouhodobé mrazy
6. Obtížná vedra a sucha
7. Bouřky, přívalové deště, krupobití
8. Půdní eroze
9. Havárie v dopravě s kombinovaným účinkem
10. Výbuchy plynů
11. Poruchy v zásobování energiemi

Všechny tyto mimořádné události řeší v našem městě "**Integrovaný záchranný systém**", ve spolupráci s Bezpečnostní radou města a jejím krizovým štábem.

**Postup u zaměstnaných občanů** - zaměstnanci se v pracovní době při ohrožení mimořádnými událostmi řídí pokyny zaměstnavatelů.

**Děti navštěvující školy**, jesle, školky, družiny mládeže, se v případech mimořádných událostí řídí pokyny svých učitelů, vedoucích.

---

## Druhy hasicích přístrojů, jejich použití.

Při hašení je nutno brát v úvahu volbu správného hasicího přístroje, s ohledem na druh hořící látky. Rozdělení:

### 1. Vodní

- lze použít na pevné organické látky (papír, dřevo, textil, hořlavé kapaliny mísící se s vodou, jako alkoholy, aceton, líh).

**Nelze použít na el. zařízení** pod napětím. Životu nebezpečné.

### 2. Pěnové

- lze použít na pevné organické látky (papír, dřevo, textil, hořlavé kapaliny nemísící se s vodou, benzin, dehet, laky, oleje).

**Nelze použít na el. zařízení** pod napětím. Životu nebezpečné.

### 3. Práškové

- lze použít na pevné organické látky (papír, dřevo, textil, motorová vozidla, el. zařízení pod napětím, tekuté plyny, propan butan, tekuté hořlaviny, barvy, oleje, benzin, tuky).

**Nelze použít na volně ležící papír**, hoblovačky, uhelný prach, mouku **a sypké hmoty**.

### 4. Sněhové

- lze použít na zařízení pod el. napětím, menší množství hořlavých kapalin a plynů, potraviny apod.

**Nevhodný pro sypké materiály, tuhé látky.**

### 5. Halonové

- lze použít na hořlavé kapaliny, el. zařízení pod napětím. **Nelze použít v uzavřených prostorách** (vznik jedovatých látek).

---

---

## Zásady první pomoci

Získat přehled o situaci, posoudit možná nebezpečí (možnosti dalšího ohrožení, hromadná havárie, požár, výbuch apod.) rychle jednat, zajistit bezpečnost raněných (zejména dalšími možnými následky, dopravní situace, pády, výška apod.) posoudit závažnost poranění (životně důležité funkce, dýchání, krvácení).

### **Přivolání rychlé lékařské pomoci tel. 155**

Poskytnutí první pomoci, provést protišoková opatření a vyčkání příjezdu rychlé lékařské pomoci.

### **Bezvědomí**

- příznaky: člověk leží, má zcela povolené svalové napětí, nereaguje. 1. pomoc - šetrné otočení na záda, prohlídka ústní dutiny a její vyčistění, uvolnění dýchacích cest, uložení do stabilizované polohy.

### **Zástava dechu**

- příznaky: promodrávání sliznic a okrajových částí těla (rty, uši, nos) nejsou patrné dýchací pohyby, není cítit proud vzduch z dýchacích cest. 1. pomoc - poloha na zádech, čistá ústní dutina, záklon hlavy, zahájení umělého dýchání dvěma hlubokými vdechy, poté udržování frekvence 12 - 14 vdechů za minutu u dospělého člověka, kojenci 30 vdechů, děti 10 - 20 vdechů.

### **Zástava krevního oběhu**

- příznaky bez dechu, tepu, vědomí, promodralá kůže a sliznice. 1. pomoc - neodkladná resuscitace, umělé dýchání, zahájení 2 hlubokými vdechy poté nepřímá masáž srdce. Zachraňovaný leží na zádech na pevné podložce - 2 hluboké vdechy, stlačení srdce 15 x, následují 2 vdechy opakovat do příchodu lékaře popř. nabytí vědomí poměr 15 stlačení : 2 vdechy.

### **Šok**

- příznaky bolest, nápadná bledost, studený pot, zrychlený a slabý tep, netečnost, žízeň, zvracení. Příčiny: velká ztráta krve, popálení, otrava apod. Protišoková opatření - ošetření ran, znehybnění končetin, dostatečné dýchání, uložení do protišokové polohy.

### **Krvácení žilní**

- krev tmavá vytéká pomalu. 1. pomoc - je-li postižena končetina, zvedneme do výše, přiložíme tlakový obvaz.

### **Tepenné**

- krev je světlá, stříká. 1. pomoc - stiskneme tepnu přímo v ráně, přiložíme tlakový obvaz, zvedneme končetinu.

### **Krvácení z nosu**

- 1. pomoc stiskneme kořen nosu na dobu 5 min. při mírném předklonu hlavy, přiložíme studený obklad na čelo a zátylí.

### **Vnitřní krvácení**

- odvodit z mechanismu úrazu (přejetí břicha autem apod.). Poraněný má bolesti, leží na boku s pokrčenými dolními končetinami, počátek šoku. 1. pomoc - provádět protišoková opatření, pokročilý šok - autotransfuzní poloha.

---

## Integrovaný záchranný systém

je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Základní složky:

- Hasičský záchranný sbor České republiky

- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí okresu
- Zdravotnická záchranná služba
- Policie České republiky.

Ostatní složky:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil prostředky ozbrojených sil.
- Ostatní ozbrojené sbory, orgány veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany.
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

---

## Ochrana před povodněmi

**Před** povodni:

- Vytipujte si bezpečné místo, které nebude zaplaveno vodou.
- Připravte si pytle s pískem na utěsnění nízko položených dveří a oken.
- Připravte si potraviny a pitnou vodu na 2 - 3 dny.
- Vlastníte-li osobní automobil připravte jej k použití.
- Připravte na evakuaci zvířata.
- Upevněte věci, které by voda mohla odnést.
- Připravte si evakuační zavazadlo.
- Nezapomeňte na své osobní věci (doklady, cennosti).

**Při** povodni:

- Opusťte ohrožený prostor.
- V případě nutnosti opustit byt, dům dodržte zásady při evakuaci.
- Je-li dostatek času přesuňte se na vytipované místo, které nebude zaplaveno vodou.

**Po** povodni:

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí statikem, obyvatelnost, rozvody el. energie, plynu, kanalizace, vody.
- Proveďte úklid uhynulého zvířectva, poničených potravin, plodin zasažených vodou dle pokynu hygieny.
- Informujte se o místech humanitární pomoci.
- Kontaktujte příslušné pojišťovny.

---

## Biologické zbraně

Mohou být použity ve formě aerosolu (bakterie, víry, toxiny) do ovzduší nebo uzavřených prostor, vypuštěním hmyzu (vši, blechy, mouchy, klíšťata) nebo infikováním potravin, vzduchu, vody, předmětů. Smysly člověka je biologické zamoření nezjistitelné. Výskyt se zjišťuje speciálními přístroji.

**Jak se chránit** před proniknutím nebo zanesením nákazy do organismu:

- Nepoužívat vodu z neznámých zdrojů.
  - Umět si připravit vodu pomocí chemických desinfekčních prostředků nebo převařením.
  - Nejíst pevnými obaly nechráněné nebo neproověřené potraviny.
  - Udržovat čistotu těla i za nepříznivých podmínek.
  - Zbytečně se nedotýkat a neprohližet podezřelé předměty.
  - Při známkách onemocnění ihned vyhledat lékařskou pomoc.
  - Přísně dodržovat pokyny zdravotnického a hygienického personálu.
-

---

## Chemické zbraně

Způsobují ztráty na živé síle, toxickými aktivními sloučeninami. Patří vzhledem ke své vysoké bojové účinnosti a rozsáhlým prostorovým účinkům mezi hlavní druhy zbraní hromadného ničení. Mohou být použity ve formě aerosolu, kapalném a plynném skupenství.

Důsledky:

Působí na organismus mnohostranně. Vyvolávají poškození centrálního nervového systému, dýchacích cest, zažívacího traktu, nebo narušují metabolismus, jiné mají zpuchýřující účinek.

### Ochrana

- Urychleně použijte ochranný prostředek (dětský vak, dětskou kazajku, ochrannou masku, nebo prostředky improvizované ochrany a povrchu těla).

- Všechny ochranné prostředky dokonale utěsněte.

- Vyhledejte nejbližší úkryt.

Při zasažení organismu chemickými zbraněmi platí všeobecná zásada co nejdříve přerušit styk otravných látek s organismem.

Při návštěvách, dovolených v blízkosti jaderných elektráren Temelín, Dukovany a jejich případném narušení s únikem radioaktivních látek do ovzduší. Hlavní činnosti obyvatelstva je

---

## ochrana před účinky radioaktivních látek

vhodnými prostředky s ochrannými účinky.

Nezbytná doporučení:

- Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti (nejlépe ve sklepních prostorách) pokud možno na odvrácené straně od jaderného zařízení

- Uzavřete a utěsněte okna, dveře, vypněte ventilaci.

- Sledujte zprávy sdělovacích prostředků.

- Jodové tablety použijte až na základě veřejné výzvy.

- Budovu opusťte jen na pokyn.

---

## Teroristické akce

1) Anonymní oznámení (uložení bomby, třaskaviny, použití nebezpečné látky)

- Nedotýkejte se podezřelých předmětů.

- Otevřete dveře a okna.

- Zatáhněte závěsy, záclony, žaluzie.

- Opusťte budovu a následujte ostatní evakuované do vyhrazených prostor.

- Vezměte sebou všechny osobní věci (doklady, cennosti)

- Dodržujte pokyny a instrukce správce objektu, bezpečnostních složek.

2) Teroristická akce (za použití střelných zbraní)

- Pokud jste mimo budovu, okamžitě opusťte ohrožené místo.

- Pokud jste v budově, nezdržujte se v blízkosti oken.

- Ukryjte se za vhodným nábytkem.

- Dodržte pokyny bezpečnostních složek

- Vyvarujte se použití pevných telefonních linek.

- Zachovejte klid a rozvahu.